

Transparency International er den førende globale organisation i kampen mod korrupsion. Organisationen består af mere end 100 afdelinger verden over samt et internationalt sekretariat i Berlin. Vi dokumenterer og skaber opmærksomhed om problemerne med korrupsion og samarbejder med regeringer, erhvervsliv og civilsamfund om at implementere mekanismer, der effektivt modvirker korrupsion.

FORORD

10 års jubilæum!

Transparency International Greenland blev stiftet af en bred kreds af erhvervsfolk, advokater, journalister og forskere i 2011. Den 31. august 2011 blev foreningens vedtægter underskrevet og dermed kunne Transparency International Greenland fejre 10 års jubilæum i 2021.

2021 blev også endnu et år i Coronaens tegn. Derfor blev det ikke til mange fysiske møder og konferencer, men TIG deltog virtuelt i en række internationale møder og kunne derved sætte sit fingeraftryk.

Transparency International's strategi for 2021-2030 Holding Power to Account havde sit første år. På baggrund af denne er Transparency International Greenland's egen strategi 2021-2025 udformet.

De første resultater fra Global Corruption Barometer 2020 blev præsenteret via pressen hen over julen 2020 og i 2021 udkom Hovedkonklusioner for Grønland samt en oversigt for sammenligning med EU-landene.

Transparency International Greenlands fokus har fortsat været på at skabe kendskab til betydningen af transparens på alle niveauer i samfundet. Derfor har TIG i løbet af året også været aktiv med at deltage i debatter og komme med oplæg ved en række seminarer og møder.

I løbet af året har der været flere sager i medierne, som TIG har kommenteret. Desuden er givet interviews og søgt at give input til medierne om håndtering af korruption på et generelt niveau. Herudover er TIG blevet interviewet af studerende fra ind- og udland og den udenlandske presse.

2021 blev desværre heller ikke året, hvor Grønland tilsluttede sig FN's Konvention mod korruption eller Århuskonventionen, så det mål vil vi fortsat arbejde for.

Vi ser frem til at fortsætte indsatsen mod korruption i 2022.

Venlig hilsen

Bestyrelsen i Transparency International Greenland

*Birita í Dali, Anita Hoffer, Karen Heilmann Lennert,
Anja Rindom Bøndergaard, Christian P. Jerimiassen*

LEDELSESBERETNING

HOVEDAKTIVITETER

Transparency International Greenland (TIG) er en NGO, der arbejder for forebyggelse af korruption i Grønland som et lokalt chapter (lokal afdeling) af den internationale organisation Transparency International. TIG blev i 2019 reakkrediteret af Transparency International og dermed godkendt til fortsat at være et lokalt chapter.

Foreningens formål er at forebygge korruption, både nationalt og internationalt, i samarbejde med Transparency International. Korruption defineres som misbrug af betroet magt for egen vindings skyld. Foreningen bekæmper korruption ved at arbejde for vidtgående offentlighed i forvaltningen, åbenhed i virksomheder og generel gennemsigtighed i samfundet samt i øvrigt ved at udbrede oplysning om korruption og dens skadevirkninger.

Foreningen har forpligtiget sig til at følge Transparency International's retningslinjer ved opmærksomt at følge lovgivning, administrativ praksis m.v. i både private og offentlige organisationer med henblik på at konstatere adfærd, der fremmer eller negligerer korruption, og dernæst at gøre opmærksom på eventuelle svagheder og stille forslag til forbedringer.

UDVIKLING I AKTIVITETER OG ØKONOMISKE FORHOLD

Foreningens økonomi hviler dels på medlemsbidrag og dels på donationer fra fonde. GrønlandsBANKEN's Erhvervsfond har givet 125.000 kr. til understøttelse af projekter og drift af sekretariatet og Tips- og Lottopuljen har givet 90.000 kr. til samme formål.

Aktivitetsniveauet er højt og bygger primært på bestyrelsesmedlemmernes frivillige, ulønnede arbejde. Sekretariatet er bemandet med lønnet medhjælp 15 timer om ugen. TIG's strategi 2021-2025 følger retningslinjerne i Transparency International's 2030 strategi "Holding Power to Account"

TIG har indleveret 4 høringsvar i 2021. Der har grundet coronarestriktioner kun været fysisk deltagelse i få offentlige møder og konferencer.

BERETNING

STRATEGI

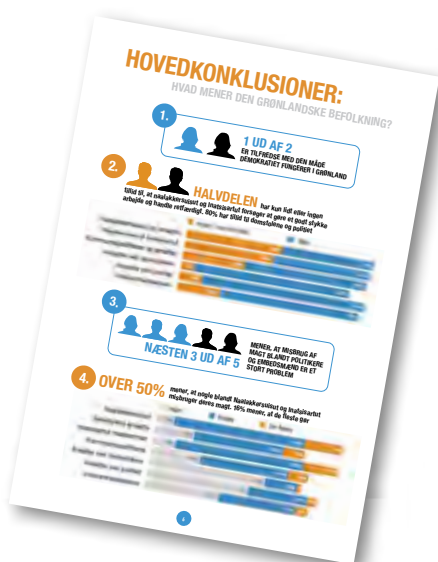
Bestyrelsen har fastsat seks strategiske målsætninger for 2021-2025 under overskriften *Transparency International Greenland skal styrke sin position som en vigtig stemme i debatten om gennemsigtighed, magtmisbrug og anti-korruption*. Strategien kan findes på www.transparency.gl/bestyrelsen.

STRATEGISKE MÅLSÆTNINGER FOR 2021-25

1. vagthund
2. indflydelse på strukturer og processer
3. videnscenter
4. kommunikativ skarp organisation
5. udbrede viden om korruption i landet
6. solidt økonomisk fundament

GLOBAL CORRUPTION BAROMETER

Data blev indsamlet af HS-Analyse i november 2020. På trods af at spørgeskema oprindeligt var udarbejdet af Transparency International lykkedes det ikke at få Grønland med i den samlede europæiske rapport, som kun kom til at omhandle medlemslande i EU. Grønland og Norge protesterede herimod, men fik ikke medhold. TIG valgte så selv at afsætte ressourcer til udformning af egen landerapport (det samme gjorde Norge). Rapporten *Global Corruption Barometer 2020 Hovedkonklusioner fra Grønland*¹ blev præsenteret ved medlemsmøde 28. april 2021.

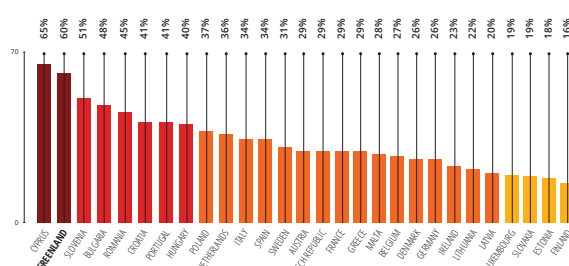
1 www.transparency.gl/publikationer

I 2016 var det muligt at sammenligne Grønland med andre lande. TIG valgte derfor også med 2020 data at udforme sammenligning. Alle tabeller kan ses på hjemmesiden, her vises bl.a. at 60% af de adspurgte i Grønland mener, at misbrug af magt blandt politikere og embedsmænd er blevet større det seneste år. Barometer kan findes på www.transparency.gl/publikationer.

CORRUPTION ON THE RISE, BY COUNTRY

Percentage of people who think corruption increased in the previous 12 months.

Kilde: Transparency International Greenland.

VALGET 2021:

Til forårets valg til Inatsisartut og kommunalbestyrelser valgte TIG en ny kampagneform. Alle kandidater fik tilsendt brev med opfordring til at besvare fire spørgsmål og efterfølgende lægge svaret op på egen Facebookside under #transparentvalg2021. Spørgsmål var udformet med henvisning til den nyligt offentliggjorte Global Corruption Barometer: Hvorledes vil du arbejde for at højne borgernes tillid til Inatsisartut/Naalakkersuisut? Hvad vil du gøre for at synliggøre mulige interessekonflikter? Hvad vil du gøre for at mindske magtmisbrug og synliggøre, hvor det kan indberettes? Vil du arbejde for at Grønland tiltræder FN's konvention mod korruption?

Kampagnen fik en ganske god mediedækning og mange kommentarer på TIG's facebookside, men kun meget få kandidater tog opfordringen op.

SAGEN OM MÚTE B. EGEDE

TIG blev kontaktet af grønlandske og danske medier efter, at TV-2 bragte en historie om at daværende landstingskandidat Múte B. Egede havde været inhabil i tidligere sag.

Foreningen valgte at afgive kommentar pr. mail, hvor Birta í Dali sendte information om integritetsstudiet og udtalte sig generelt om udfordringer, hvis politikere bestrider topposter i selskaber samtidig. Afslutningsvis nævnte Birta overfor TV2, at TIG har set, at bag diverse tip til journalister, er der ofte en anden agenda. TIG opfordrede derfor

TV2 til at kigge lidt i, hvad der lå i det tip, hvad interessen bag det var og hvem TV2 havde fået tippet fra. Senere kommenterede Birita i Dali sagen på Facebook: "Vi synes det er kritisabelt, når TV2 går ind og bringer en historie så tæt på et valg, uden at overholde arbejdsgange, som sikrer, at historier bliver tjekket ordentligt igennem. Ikke mindst op til et demokratisk valg".

VACCINE-SAGEN

Borgmesteren i Sermersooq kom sammen med to embedsmænd foran i køen til COVID 19-vaccine. Medierne belyste sagen og borgmesteren undskyldte både overfor borgerne og overfor kommunalbestyrelsen. Transparency blev opfordret til at kommentere og svarede: "det kan være med til at skabe tillid, når medierne skriver om magtmisbrug og politikere viser, at de tager det alvorligt".

WHISTLEBLOWER

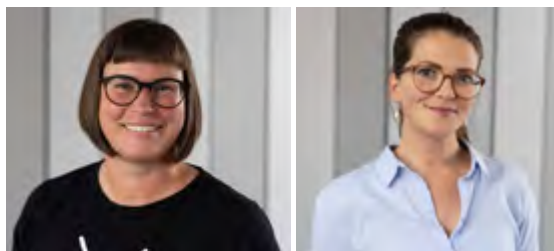
Medlem af Inatsisartut Sofia Geisler stillede en række spørgsmål til Selvstyrets whistleblowerordning. Naalakkersuisoq for Finanser svarede på § 37 spørgsmålene med henvisning til Integritetsundersøgelsen fra 2020. TIG udtalte², "Whistleblowere er en af nøglerne til anti-korrupsionsarbejdet". TIG anbefalede, at beskyttelse af whistleblowerere indarbejdes i grønlandsk lovgivning.

JUBILÆUM,

Foreningens 10-års jubilæum blev markeret med udgivelse af en kronik. Se nedenfor.

Der er blevet optaget korte videoer til Facebook med tre af grundlæggerne. Grundet corona hos TIGs samarbejdspartnere bliver disse dog først leveret i 2022.

KNR bragte 9. december 2021 interview med formand Birita i Dali og næstformand Anita Hoffer:

Ti år med Transparency: Vi vil gerne være samvittigheden, der dukker op i baghovedet

2 AVG 21.juli 2021

Torsdag siger kalenderen 9. december. En dag, der også er kendt som FN's internationale antikorrupsionsdag. Herhjemme er korrupsion og magtmisbrug noget, som foreningen Transparency International Greenland nu i ti år har arbejdet for at få frem i lyset. 9. december 2021 · 16:51

KRONIKKEN

Kronik af Transparency International Greenlands bestyrelse: Birita i Dali (formand), Anita Hoffer (næstformand), Karen Heilmann Lennert, Anja Rindom Bøndergaard, Christian P. Jerimiassen og Morten Koch Andersen ph.d., forsker i korrupsion ved Center for Global Kriminologi, Københavns Universitet på baggrund af hans kronik i Berlingske Tidende 21. september 2021.

10 ÅR I KAMPEN MOD KORRUPTION OG MAGTMISBRUG

Transparency International Greenland har nu eksisteret i 10 år. Udgangspunktet var oprindeligt, at Grønland skulle beskyttes mod udefra kommende korrupsion, hvis olie- og mineindustrien tog fart. Transparency International Greenland ønskede at hjælpe de grønlandske virksomheder til at være underleverandører for olie- og mineindustrien og være klar, når de blev mødt med krav om bl.a. antikorrupsions politikker. Det var vigtigt for os, at landet ikke skulle rammes af ressourceforbandelsen.

Efter sager om politikeres embedsmisbrug af offentlige midler (kreditkort og benzinkonto), nepotisme (tildeling af fiskekvoter) og senest whistleblower- afsløringerne hos KNI, er en anden virkelighed blev tydelig. Noget, som slet ikke stemmer overens med vores selvforståelse af, at Grønland ikke er korrupt. Og mon ikke det kan forventes, at flere sager afdækkes i takt med, at befolkningen og pressen bliver mere opmærksomme på problemet.

Der er i de seneste år blevet afdækket flere sager, der kan betegnes som korruption. Det viser, at risikoen for korruption skal tages mere seriøst, end vi tidligere har gjort. Vi kan ikke længere afvise, at korruption og magtmisbrug eksisterer. Men opdager vi flere sager, fordi vi er blevet mere opmærksomme på problemet? Hvilke sager opdages? Hvor mange sager er ikke opdaget endnu? Er et vist niveau af korrupte handlinger en del af vores samfund?

Pas på fællesskabet

Uanset hvor bekymret man ønsker at være, så berører eksistensen af korruption vores opfattelse af Grønland som et særligt omsorgsfuldt, transparent og ærligt samfund. Vi må og skal være opmærksomme på dette, fordi korruptionens karakter er sådan, at den kan forandre sig og muligvis mindske det, som binder samfundet sammen i et fællesskab. I en tid domineret af populistiske tendenser er det ikke ønskværdigt med udbredt mistillid til stat og institutioner. Man kan spørge, om korruption finder sted i samfundet generelt eller om de enkeltstående tilfælde, der kommer frem for dagens lys "kun" er embedsmisbrug? Og hvis det er, hvor mange sager skal der til, før det bliver forventeligt og måske endda systematisk?

Uanset hvad, så er det yderst vigtigt for et samfund som vores at værne om det fællesskab, der arbejder for at styrke rammerne for at opbygge et sundt samfund.

Enkeltstående tilfælde eller?

Korruption er en overordnet betegnelse, der dækker over en række forskellige handlinger, der oftest har udgangspunkt i et betroet ansvar. Transparency International definerer korruption som "Misbrug af betroet magt for egen vindings skyld". Korruption omfavner således også de handlinger, der foretages i gråzonerne mellem det moralske/umoraliske og det lovlige/ulovlige. Korrupte handlinger fortæller os således om samfundets normer og grænsefladerne mellem det accepterede og det forkastelige.

De sager som kommer frem, betegnes ikke altid som korrupte. De ses oftest som enkeltstående lovovertrædelser eller uetisk adfærd. Dermed risikerer de at forblive enkeltstående i vores opmærksomhed.

Hvorfor så bruge ordet korruption?

At anvende udtrykket korruption som en samlende betegnelse anskueliggør de systematiske tendenser og giver mulighed for at se på forskellen mellem det moralske og det lovlige. Fx er handlinger, som er lovlige, ikke nødvendigvis moralsk accepterede (fx når politikere går direkte til embedsværket ang. behandling af deres egen sag), og ikke alle ulovlige handlinger er moralsk forkastelige (fx når loven

udtrykkelig nævner, at erhvervsfangerens hovederhverv skal være fangst, men der er generel forståelse for, at politikere ønsker at fortsætte som erhvervsfanger). Det betyder, at vi må se på de sammenhænge, hvori korrupte handlinger skabes og udfoldes.

I Grønland er der både et indre og et ydre pres for at opbygge og vedligeholde et troværdigt integritetssystem. Børgerne har gennem spørgeundersøgelser angivet, at tilliden til politikere og institutionerne ikke er høj. Eksternt opleves krav bl.a. fra EU, der for at give tilskud, forlanger transparens og et robust integritetssystem. Problemet er således større end utilstrækkelige systemer, hvori misbrug og svigt kan foregå uden at blive opdaget. Udfordringen er at se grænsefladerne mellem det korrupte og ikke-korrupte, så overtrædelserne kan identificeres og omstændighederne bag handlingerne kan forstås, for dermed at spore ind på mulige forebyggende tiltag.

Transparens som universalmiddel

Et grundlæggende forebyggende tiltag skal være gennemsigtig, fordi korruption trives dårligt, når beslutninger er gennemsigtige. Det gælder fx udbud af opgaver, modtagelse af gaver, personlige interesser og udpegning af medlemmer til bestyrelser, nævn m.m. Hvis det er tydeligt, hvilke kompetencer der er nødvendige i fx et Selvstyrejede selskab og hvordan den udnævnte matcher disse kompetencer, undgår man mistillid både til den enkelte udpegning men også til hele systemet. Men modsat hvis der iværksættes et tiltag (fx Selvstyrets nyoprettede n-board portal), som netop skal skabe mere gennemsigtighed, men hvor tiltaget ikke benyttes i praksis, underminerer det i endnu højere grad tilliden og rygterne får grobund for at udvikle sig.

Spørgsmålet er, om vi bare skal vænne os til denne manglende tillid? Er vi på vej ned ad en farlig vej som samfund? Ja, hvis vi ikke passer på. Personer med betroet ansvar har en særlig forpligtelse. Ikke kun til at stoppe yderligere udfordringer af fællesskabets tillid, men aktivt at udvikle tilliden.

Uafhængige vagthunde

Whistleblowere kan beskyttes via lovgivning, så flere tør stå frem. På den måde kan risikoen for arbejdsmæssige og personlige konsekvenser formindskes. Ikke alle er dækket af virksomheders eller det offentlige whistleblowerordninger, her kan uafhængige vagthunde være en mulighed. Der kan også opstille klarere krav for offentliggørelse af politikernes økonomiske forhold og interessekonflikter.

Selvom korruption (endnu) ikke er et systematisk problem i Grønland, ser det ud til, at forebyggelse er nødvendigt som

en tidlig stopklods for korrupte handlinger. Det kræver viden om, hvordan korruption fungerer, hvordan den genkendes og forhindres. Uddannelse af offentlige institutioner og private aktører er i en del lande, herunder fx Sverige, uddelegeret til uafhængige institutioner, der arbejder for antikorruption. Institutioner, der både kan italesætte korruption og hvordan, den kan forhindres.

Med den opbakning (eller mangel på samme) som Transparency International Greenland oplever og de begrænsede ressourcer, som den frivilligt arbejdende bestyrelse trods alt formår at stille til rådighed, er det ikke muligt for foreningen at påtage sig sådanne opgaver lige nu. Så personer med betroet ansvar bør overveje, hvordan de løfter deres særlige forpligtelse - ikke bare at stoppe yderligere udfordringer med korruption, men også aktivt at forebygge den.

2020 meddelte bestyrelsessekretariatet at større åbenhed i rekruttering af bestyrelsesmedlemmer fremadrettet ville ske gennem brug af n-Board. TIG søgte i 2021 aktindsigt og fik oplyst, at det nye redskab ikke var anvendt forud for generalforsamlingerne i 2021. Herefter udsendte TIG en pressemeddelelse om sagen og understregede, at Formandens Departement som minimum burde have orienteret herom. TIG agter fortsat at forfølge øget åbenhed omkring udpegning af bestyrelsesmedlemmer.

TALK TOWN NUUK

TIG fik en opfordring til at tale på Talk Town arrangementet i Nuuk. Vi valgte at præsentere tal om sexismen fra Global Corruption Barometer 2020 -data fra Grønland, som ikke tidligere var offentliggjort samt del af data fra den internationale Global Corruption Barometer 2022. Der var god spørge- og debatlyst fra deltagerne i Katuaq.

HENVENDELSER:

TIG oplever et stigende antal henvendelser. TIG har ikke ressourcer til at tage sager eller hjælpe enkeltpersoner. Af hensyn til persondataloven opbevarer TIG ikke sådanne henvendelser og afsenderne får besked herom. Alt efter henvendelsens karakter rådgiver TIG om, hvem der i stedet kan kontaktes, fx Ombudsmanden, politiet eller retshjælpen Ikiu. Bestyrelsen/sekretariatet har mødtes med enkelte personer, som har henvendt sig. Disse møder har haft til formål at indhente deres anbefalinger til foreningens fremtidige arbejde.

BESTYRELSE I SELVSTYREEJEDE VIRKSOMHEDER

Transparency International Greenland har gennem de sidste 10 år efterlyst åbenhed i forhold til udpegning af bestyrelsesmedlemmer til de selvstyrejede selskaber. I

Birita i Dali og Bodil Karlshøj præsenterer.

FACEBOOK

Foreningens Facebookside har godt 1600 følgere. Opslag fra TIG er som udgangspunkt på både grønlandsk og dansk. Der indsættes også enkelte opslag fra Transparency International, disse oversættes ikke. Mange af TIG's opslag deles. En del personer anvender endvidere Messenger-funktionen til at komme i kontakt med TIG. Pressemeddelelser, nye rapporter samt omtale af foreningen deles via facebook siden.

ORGANISATIONEN

Bestyrelsens sammensætning

Til Generalforsamlingen 2021 blev en ny bestyrelse valgt. Birta í Dali fortsatte som formand. Anita Hoffer blev valgt som næstformand. Karen Heilmann Lennert, Anja Rindom Bøndergaard, Christian P. Jerimiassen og Bolette Maqe Nielsen blev valgt som medlemmer. Anders la Cour Vahl som suppleant.

Bestyrelsen og sekretariatsleder, april 2021

Suppleant Anders la Cour Vahl valgte at fratræde og da bestyrelsesmedlem Bolette Maqe Nielsen også valgte at udtræde besluttede bestyrelsen at fortsætte uden suppleant.

Bestyrelsen har tilknyttet to ekspertmedlemmer, der ikke har stemmeret: Anne Mette Erlandsson Christiansen og Thomas Trier Hansen.

Medlemsantallet i Transparency International Greenland ved udgangen af 2021: 46 personlige medlemmer og 24 virksomhedsmedlemmer.

ØKONOMI

Foreningen har gennem årene haft et solidt økonomisk fundament. Tips- og Lottomidlerne bidrager årligt med kr. 90.000 til drift. Medlemsbidrag ligger nogenlunde stabilt på omkring kr. 100.000. GrønlandsBANKENS Erhvervsfond har gennem alle årene været hovedsponsor og har de seneste år bidraget med kr. 125.000 årligt til drift og projekter. Til de mange projekter, der er gennemført, har Tips- og Lottomidlerne været hovedbidragsyder.

Fra 2022 har GrønlandsBANKENS Erhvervsfond meddelt, at der ikke længere kan forventes bidrag. Foreningen har gennem længere tid afsøgt mulighederne for alternativ støtte. Et større projekt er undervejs, og til dette projekt kræves en større fondsstøtte end sædvanligt.

Den daglige drift er imidlertid nødvendig, ligesom en vis egenandel er nødvendig, når fondsstøtte søges. Bestyrelsen er således bekymret, men fortsætter afsøgning af nye indtægtskilder.

AKTIVITETER 2021

2021 MILEPÆLE

- **Februar:** Strategi præsenteres for interessenter
- **Marts:** GCB offentliggøres
- **April:** Kampagne #transparentvalg2021
- **Maj:** Talk Town Nuuk
- **November:** AMM (virtuelt) + VL- gruppen orienteret om TIG og Nordic Business Ethic survey
- **December:** Kronik i A/G

TRANSPARENCY INTERNATIONAL

EN GLOBAL BEVÆGELSE I KAMPEN MOD KORRUPTION

Transparency International's vision er at sikre en verden, hvor regeringer, politik, erhvervsliv, civilsamfund og menneskers dagligliv er fri af korruption ved at promovere transparens, ansvarlighed og integritet på alle niveauer og i alle sektorer. Organisationen består af mere end 100 chapters verden over samt et internationalt sekretariat i Berlin. TI dokumenterer og skaber opmærksomhed om problemerne med korruption og samarbejder med regeringer, erhvervsliv og civilsamfund om at implementere mekanismer, der effektivt modvirker korruption.

Nationale chapters er uafhængige civilsamlingsorganisationer, som er registreret i hjemlandene og internationalt forbundet med TI. Hvert chapter har egen bestyrelse og medlemsbasis, strategiske prioriteter, projekter og er ansvarlig for at skaffe sin egen finansiering. TI's sekretariat i Berlin støtter chapterne med viden og værktøjer (såsom Corruption Perception Index, Global Corruption Barometer, NIS-metoden etc.), men skaffer ikke finansiering til sådanne projekter. Det internationale sekretariat organiserer desuden årlige regionale og globale møder, hvor chaptre

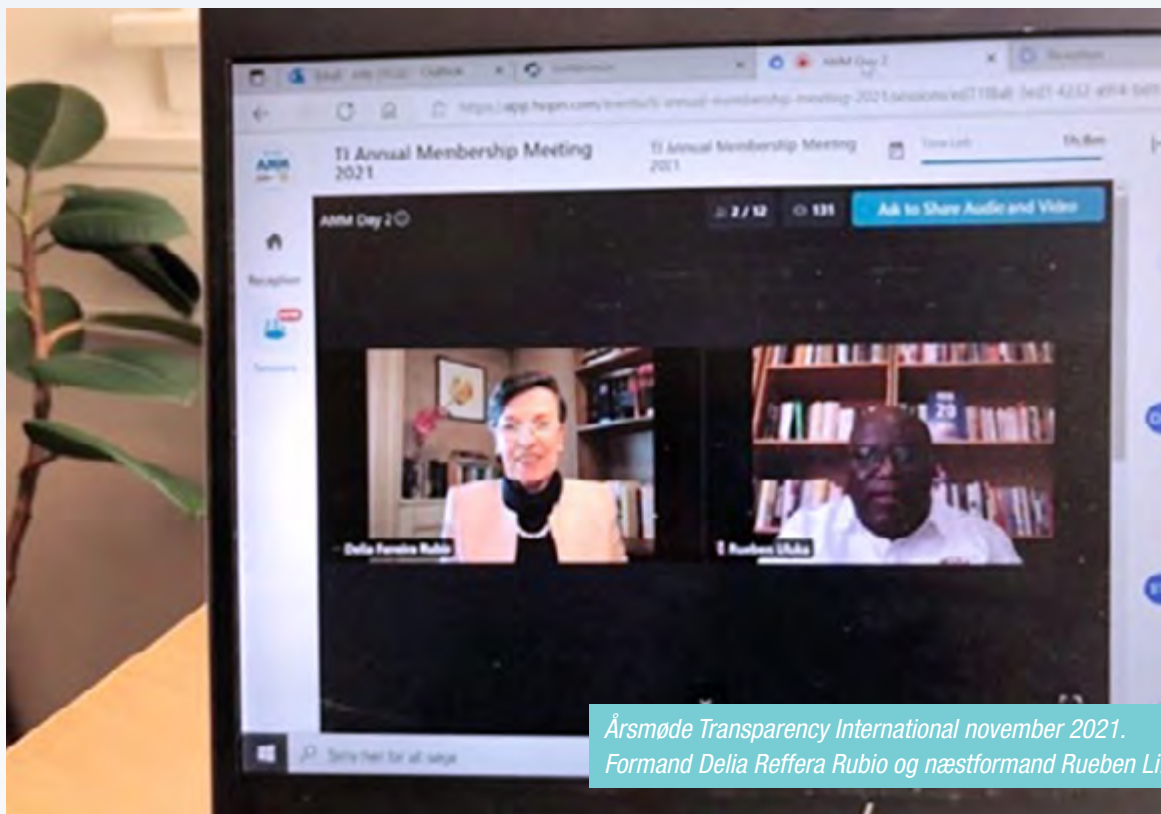
udveksler erfaringer, udformer nye samarbejder og deler seneste viden om forskning, initiativer og resultater opnået i TI som helhed.

Transparency International Greenland (TIG) er en del af denne struktur og støtter op om TI's vision.

Opfølgning af implementeringen på Transparency International's 2030-strategi *Holding Power to Account* sker ved årligt tre-dages virtuelt møde.

Ved årsmødet blev to resolutioner vedtaget:

- TI's medlemsmøde erklærer, at kampen mod korruption er uforenelig med misbrug og tilsidesættelse af grundlæggende menneskerettigheder
- Demokrati har været et af ofre for pandemien. TI vil koordinere initiativerne fra sine medlemmer og partnere for at sikre, at retsstatsprincippet og ansvarligheds-mekanismer genoprettes fuldt ud, og at misbrug af nødregler vil ophøre.

Årsmøde Transparency International november 2021.
Formand Delia Reffera Rubio og næstformand Rueben Lifuka

FONDE OG DONATIONER

- GrønlandsBANKENS Erhvervsfond; kr. 125.000 til drift af Sekretariat samt understøttelse af projekter.
- Tips & Lotto Pulje C; kr. 90.000 til drift, herunder lokaleleje.
- Tips & Lotto Pulje C; kr. 64.786 til Nordic Business Ethics Survey
- Tips og Lotto: kr. 17.240 til markering af jubilæum
- GrønlandsBANKEN; kr. 10.000 til Global Corruption Barometer
- Grønlands Erhverv; Assistance til bogføring.
- Tumi Consulting; frit lån af kursuslokale til møder
- Kommuneqarfik Sermersooq; simultantolkning ved generalforsamling

Karen gennemgår strategien ved generalforsamling 2021

Bestyrelsen arbejder.

